

Країни Європи

1.Г

2.А

3.Б

4.Г

5.Б

6.В

7.Румунія, Україна.

8.В,Б,Г,А

9.В,Б,Г,А

10.1-В, 2-Б, 4-А, 5-Г

11.1-Д, 2-Г,3-Б, 4-А

IV РІВЕНЬ

1. Німеччина розташована у західній частині Європи. Площа країни – 357.0 тис. км². Її оточують дев'ять високорозвинених країн-сусідів: Данія - на півночі, Нідерланди, Бельгія, Люксембург і Франція - на заході, Швейцарія та Австрія - на півдні, Чехія та Польща - на сході.

На півночі Німеччина має досить зручний вихід до Північного і Балтійського морів, які з'єднані між собою Нільським каналом і перетинає основу Ютландського півострова. Вихід до моря забезпечує Німеччині доставку великої кількості вантажів, зокрема палива, сировини, також вивіз готової продукції і є найдешевшим видом транспорту.

За обсягом валового національного продукту (2,25 трлн. дол.) Німеччина перевищує своїх сусідів - Францію, Англію, поступаючись у світі США, Китаю, Японії та Індії. Золотовалютні запаси Німеччини є найбільшими у світі.

Німеччина - федеративна республіка. Глава держава - президент, але повнота влади належить федеральному канцлеру. Законодавчий орган - однопалатний парламент.

Природні умови і ресурси країни значною мірою вичерпані, оскільки інтенсивно експлуатуються протягом значного часу. Головним багатством з паливних ресурсів є кам'яне (Рурський і Саарський басейни) та буре (Нижньорейнський) вугілля. За їхніми запасами Німеччина серед країн Європи займає перше місце. На низовинах північної частини держави є незначні запаси нафти і газу, а на південному заході, в горах Шварцвальд, є невеликі родовища уранових руд.

Родовища низькоякісних руд (на південь від Ганновера) практично вичерпані і мають лише місцеве значення. У тому ж самому районі є незначні

поклади свинцево-цинкових та мідних руд. В межиріччі Везеру та Заале, в центральній частині країни, є запаси калійних солей, а в районі Ганновера - кухонної солі. Промислове значення мають поклади будівельних матеріалів.

Німеччина має густу річкову сітку. Найбільшу протяжність в межах країни мають ріки Рейн, Дунай, Ельба, які впродовж року є повноводними. Але гідроенергетичних ресурсів не вистачає. Є багато джерел цілющих мінеральних вод на південному заході країни, в районі Баден-Бадена. 25 % території країни займають лісові масиви, що проростають переважно в горах.

На території країни переважає рівнинний рельєф, близько половини території зайнято низовинами (Північнонімецька низовина), середню частину країни займають зруйновані гори, а південну частину - середньовисокі та високі гори (Шварцвальд, Швабські Альпи та ін.).

Клімат країни помірний морський. Середня температура січня становить +3...-2°C, липня - +16...+20°C. Опадів випадає 600-800 мм.

Найпоширеніші ґрунти - підзолисті, бурі лісові, опідзолені чорноземи.

Природні умови сприятливі для сільського господарства, туризму та рекреації.

Населення Німеччини складає 81.8 млн. осіб (перше місце в Європі, 2012 р.). На зміни чисельності населення у XX ст. значно вплинула Друга світова війна. Природний приріст населення є від'ємним - тут ще з 70-х років XX ст. спостерігається депопуляція населення країни. Низька народжуваність і підвищена середня тривалість життя (77 років) зумовили старіння нації (високу частку людей похилого віку).

Німеччина є однонаціональною державою (95 % жителів - німці). Серед інших національностей переважають турки (2,3), італійці (0,7), серби, хорвати, іспанці, греки, голанці, датчани, цигани, євреї та ін. За віросповіданням серед жителів Німеччини переважають католики та протестанти (лютерани).

Середня щільність населення висока - 230 осіб/км². Найбільша вона в районі Рурського вугільного басейну - понад 2 тис. осіб/км², найменша — на південному сході (Баварія) і північному сході (Померанія).

Країна вважається високоурбанізованою. У містах проживає 86 % населення країни. Приблизно 30 % населення проживає в великих містах і агломераціях. Найбільші серед них - Рейнсько-Рурська агломерація (11 млн. осіб - найбільша в Європі), Штутгартська, Мюнхенська та ін. Вони разом з агломерацією Рандстадт у Нідерландах злилися у Прирейнський мегаполіс з населенням понад 30 млн. осіб. У Німеччині є три міста мільйонера - Берлін, Мюнхен (1241 тис. осіб), Гамбург (1675 тис. осіб), Кельн (1млн. осіб). Інші великі міста - Франкфурт-на Майні, Есен, Дортмунд, Дюссельдорф, Дрезден.

Економічно активне населення становить 65 % від загальної кількості населення людей працездатного віку. Близько 60 % зайнятого населення працюють у сфері послуг, близько 37 % - у промисловості і будівництві, понад 3 % - у сільському господарстві. Безробіття становить майже 10 % від економічно активного населення.

Загальна характеристика господарства. Федеративна Республіка Німеччина належить до високорозвинених постіндустріальних країн світу. В загальній структурі господарства переважає сфера послуг - 68 %. Промисловість становить 31 % і сільське господарство - 1 %. За обсягом економічного виробництва вона займає третє місце в світі, а у світовій торгівлі - друге.

Після об'єднання Німеччини економічна система колишньої НДР перейшла на засади соціальної ринкової економіки з глобальним управлінням економічними процесами, що означає відмову від державного регулювання і гарантування свободи приватної ініціативи і приватної власності. Для проведення такої економічної політики східні землі Німеччини отримали велику стартову допомогу.

Промисловість є основою німецької економіки, де переважають невеликі підприємства. Загальний розвиток промисловості в останні десятиріччя супроводжувався, з одного боку, постійним ростом ВВП, а з другого - відчутними структурними змінами, що стало наслідком зменшення більш, ніж вдвічі, частки видобувної промисловості за рахунок значного зменшення видобутку кам'яного вугілля, зменшення частки галузей легкої промисловості, зокрема текстильної, взуттєвої і зростання частки нових галузей - хімії, нафтопереробки, електротехніки, автомобілебудування.

Хімічна промисловість є найважливішою галуззю індустрії основних матеріалів і виробництва промислових товарів Німеччини. За експортом хімічної продукції Німеччина займає перше місце у світі. У хімічній промисловості розвивається виробництво кислот і мінеральних солей, синтетичного азоту, сірчаної кислоти, а також лаків і фарб.

У Німеччині виділяються два великі райони хімічної промисловості: Північний - Рейн-Вестфалія, де ця галузь базується на переробці вугілля і використанні відходів його коксування, а також імпортої нафти. Значними центрами хімічної промисловості на цій землі є Леверкузен, Кельн та ін. Другим великим районом є Прирейнський, де розвиваються нафтохімія, виробництво лаків і фарб. Найвідомішими центрами хімічної промисловості тут є Людвігсгафен і Франкфурт-на-Майні.

Найпопулярнішими фірмами, які займаються виробництвом хімічної продукції, є «БАСФ», «Гехст» і «Байер». Вони виробляють до 40% продукції галузі і 60 % її експортують.

Автомобілебудування Німеччини займає третє місце у світі. П'ять найпопулярніших у світі фірм: "Даймлер-Бенц", "БМВ", "Фольксваген", а також "Опель" і "Форд" випускають у Німеччині понад 90 % усіх автомобілів. При цьому "Форд" - німецька філія американського концерну "Форд", а "Опель" - дочірнє підприємство американської фірми "Дженерал Моторс". Виробництво автомобілів розкидане по всій Німеччині, але головними центрами автомобільної промисловості є Вольфсбург, Енден, Рюссельсгайм, Брауншвайг, Кельн, Штутгарт, Нюрнберг, Мюнхен.

Завод "ІФА" (м. Людвігсфельде), що підпорядковується фірмі "Даймлер-Бенц", продукує запчастини для вантажних автомобілів і експортує їх у понад 50 країн світу. Виключно на експорт працює колишній завод "Робур" (м. Ціттау) у складі фірми М.А.Н., що випускає вантажні автомобілі.

Німеччина займає перше місце в Європі за виробництвом суден (Кіль, Гамбург, Бремен, Дуйсбург). Аерокосмічна промисловість виготовляє цивільні та військові літаки, ракетну техніку.

Нафтопереробна промисловість Німеччини переважно базується на імпортній нафті. Власний видобуток нафти забезпечує потреби країни менше, ніж на 5%. Значними центрами нафтопереробки є Кельн, Карлсруе, Інгольштадт, Гельзенкірхен, Гамбург, Бремен, Вільгельмсгафен.

Сільське господарство. Німеччина має високорозвинене сільське господарство, яке повністю задовольняє потреби населення у місцевій сільськогосподарській продукції.

Основою сільськогосподарського виробництва в Німеччині є сільська сімейна ферма. Понад 90 % усіх ферм обробляють земельні площі, які є меншими від 50 га.

Висока інтенсивність сільськогосподарського виробництва забезпечується широкою механізацією і електрифікацією, використанням добрив і сучасних засобів боротьби зі шкідниками. Структура сільськогосподарського виробництва Німеччини характеризується переважанням тваринництва (70%) над рослинництвом.

Тваринництво. Сприятливі умови для розвитку тваринництва мають передгір'я Альп та приморські території півночі. Майже 80% молочної худоби фермери утримують стадами не більше 40 голів. За наявністю великої рогатої худоби Німеччина займає друге місце у Західній Європі (після Франції).

Повсюдно в Німеччині поширене свинарство, за поголів'ям свиней Німеччина займає четверте місце у світі і перше у Європі.

Рослинництво характеризується відносно високою питомою вагою кормових культур, які разом із пасовищами і природними луками є надійною базою розвитку тваринництва. Товарною продукцією рослинництва є зернові

культури, зокрема пшениця, ячмінь, а серед технічних культур - цукровий буряк, хміль. Основою зернового господарства є пшениця, високоурожайні сорти якої дають врожаї до 70 ц/га. Також вирощують жито, овес, ячмінь. За валовим збором зерна країна займає третє місце в Європі.

Цукровий буряк дає високі врожаї у Нижній Саксонії, Північній Рейн-Вестфалії, Баварії, а хміль вирощується переважно у Баварії. За виробництвом хмелю країна займає перше місце у світі.

Виноградарство і садівництво розвинене в долинах рік півдня Німеччини, а також на схилах мальовничих гір Шварцвальд.

Транспорт активно розвивається в Німеччині у зв'язку з центральним розташуванням у Європі, віддаленістю більшої частини території від моря, переважанням сухопутних кордонів над морськими та розбудовою ефективного внутрішньонімецького сполучення "схід-захід", у зв'язку із об'єднанням Німеччини і входженням її східної частини у європейський ринок.

За обсягами перевезень як пасажирів, так і вантажів, перше місце утримує автомобільний транспорт.

Мережа доріг міжрегіонального сполучення має загальну довжину 52,7 тис. км, з них 11,2 тис. км автобанів та 41,5 тис. км федеральних доріг. Після США Німеччина має найбільшу мережу автомагістралей у світі.

Важливим видом транспорту залишається залізничний. Загальна протяжність залізниць перевищує 46 тис. км і за їх щільністю Німеччина займає одне із перших місць у світі. Залізницями перевозять кам'яне вугілля, залізну руду тощо.

Важливе значення для здійснення економічних зв'язків у середині країни відіграє річковий транспорт. Загальна протяжність водних шляхів Німеччини - 7,4 тис. та. Найважливішим міжнародним водним шляхом, яким перевозиться близько двох третин німецьких річкових вантажів, є Рейн. Зростає значення каналу Рейн - Майн - Дунай, який є прямим водним шляхом сполучення між Північним і Чорним морями.

Морський транспорт обслуговує, головним чином, зовнішньоторговельні перевезення країни.

Найбільшими морськими портами є Гамбург, Бремен, Бремергафен, Вільгельмсгафен, Енден, Любек і Росток.

Зовнішньоекономічні зв'язки. За обсягом зовнішньоекономічного обігу Німеччина займає друге місце у світі після США. Головними експортними товарами Німеччини є машини, хімічні та електротехнічні вироби, автомобілі, продукти харчування.

До найважливіших імпортованих товарів належать: продукція обробної промисловості, транспортне обладнання, сільськогосподарські продукти, вироби текстильної промисловості, а також нафта і нафтопродукти, залізна руда, кольорові метали.

Найбільшими торговельними партнерами-імпортерами Німеччини є Франція, Голландія, Італія.

2. Формування сучасної політичної карти світу - складний процес, який триває вже декілька тисячоліть з часу появи перших держав та мікродержавних утворень. На політичній карті планети лише за декілька останніх десятиліть відбулися величезні і вражаючі зміни. Постійно змінювалася політична карта і в минулому. Цей процес триватиме і в майбутньому. Періодизація формування політичної карти світу тісно пов'язана з загальноісторичною (цивілізаційною) періодизацією. У формуванні політичної карти світу можна виокремити чотири періоди: стародавній, середньовічний, новий і новітній.

Стародавній період розпочався з виникненням, розквітом і занепадом перших державних утворень. Одним з перших державних утворень була знаменита трипільська цивілізація (культура), яка виникла і розквітла на теренах нинішньої України. Після її занепаду на надзвичайно багатій природними ресурсами території за найкращих на планеті природних умов одне за одним послідовно виникали все нові державні утворення: Велика Скіфія, Велика Сарматія, Антський союз, Київська Русь. З сучасною державою Україна вони споріднені генетично. Всі ці держави, а також Давній Єгипет, Давня Греція, Давній Рим, Індія, Китай та інші зробили великий внесок у розвиток світової цивілізації. Через систематичні завоювання близьких і далеких територій вони розпочали політико-географічний поділ існуючого на той час географічного простору. В той час державні кордони переважно збігалися з природно-географічними межами. Цей етап тривав до V ст. н. е.

Середньовічний період формування політичної карти світу охоплював V-XVII ст., тобто збігався з феодалізмом. Суттєвих змін зазнали функції держави, швидкими темпами почало розвиватися господарство. З'явилися ремісні цехи із дуже сильною внутрішньою організацією. Зародження елементів ринкової економіки супроводжувалося поширенням феодальної роздробленості. З розвитком ремесел і, особливо, торгівлі починають об'єднуватися феодальні і церковні володіння, міста-держави. З'являються реальні передумови для об'єднання країн під владою монархів. Так виникають феодальні держави в Індії, Китаї, могутня Османська імперія. В Європі вже з раннього середньовіччя існували держави Київська Русь, Візантія, Священна Римська імперія, Англія та ін. Зміцнення цих держав сприяло посиленню їхнього прагнення до далеких територіальних завоювань. Наприкінці середньовічного етапу розпочалась епоха Великих географічних відкриттів. За рівнем державно-територіального поділу

суходолу попереду безперечно була Європа. Певною мірою до неї наближалась Азія. Африка, Америка, Австралія з Океанією залишалися далеко позаду.

Новий період творення політичної карти світу тривав із середини XVII ст. до першої світової війни на початку XX ст. Він ознаменувався утвердженням і пануванням ринкових відносин. Розквіт епохи Великих географічних відкриттів заклав підвалини європейської колоніальної експансії. У сферу ринкових відносин починають залучатися найвіддаленіші куточки планети. Колоніальні завоювання, розпочаті Іспанією і Португалією ще в часи середньовіччя, охоплюють різні куточки Землі. До них приєднуються молоді капіталістичні країни - Нідерланди, Англія, Франція, а згодом Німеччина. Росія захоплює Україну, Кавказ, величезні простори

Сибіру і Далекого Сходу. Виникають іспанська, португальська, голландська, французька та британська колоніальні імперії. В середній Європі утворюється Австро-Угорська монархія. У північно-східній Євразії формується величезна Російська континентальна імперія. Утверджується ще одна євразійська Османська (турецька) імперія, що охоплює Південно-Східну Європу та Близький Схід.

Водночас розростання площі колоніальних володінь, які стають все більш віддаленими від держав-метрополій, а тому мало-керованими, створює передумови для виникнення на уламках імперій нових держав. Розпочинається епоха виникнення національних держав. Першою національною державою стали Нідерланди (1581). Вестфальський мир 1648 р. поховав ідею європейської універсальної імперії. У XVIII ст. незалежність вибороли Сполучені Штати Америки. На початку XIX ст. звільнились іспанські й португальські колонії Латинської Америки. Виникло 15 нових незалежних держав.

У другій половині ХУІІІ ст. невдалу спробу відновити свою незалежність у формі козацької держави зробила Україна. До того вона перебувала, в основному, у складі Польщі та Росії, а в XIX ст. була поділена між Російською та Австро-Угорською імперіями.

Упродовж XIX ст. і до першої світової війни європейські держави захопили майже всю Африку, Росія поневолила Середню Азію. Було завершено поділ світу між найсильнішими на той час державами. Закінчився і новий етап творення політичної карти світу.

Новітній етап формування політичної карти світу розпочався після завершення першої світової війни і триває донині. У ньому доволі чітко виокремлюються три періоди.

Перший період почався фактично ще наприкінці першої світової війни, коли почали руйнуватися великі багатонаціональні імперії: Російська та Австро-Угорська. На політичній карті світу з'явилися нові держави: Польща, Чехословаччина, Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Королівство сербів, хорватів

і словенців та ін. Були проголошені незалежні держави Україна, Білорусь, Грузія, Азербайджан, Вірменія тощо. Однак цей процес не був однозначним. Росії вдалося відновити імперію, хоча й в іншій формі. За допомогою військової окупації України та інших держав, які виникли на уламках Російської імперії, російські комуністи створили нову імперію - Союз Радянських Соціалістичних Республік (СРСР).

Втратила свої колонії в Африці Німеччина, яка програла війну. Розширилися колоніальні володіння Великої Британії, Бельгії, Франції та Японії.

Другий період новітнього етапу творення політичної карти світу розпочався після завершення другої світової війни. Окупація деяких країн Європи та Азії радянськими та американськими військами призвела до поділу світу на два ворожі табори. Крім того, СРСР і США захопили різні частини одних і тих самих країн. Це призвело до утворення "двох" Німеччин, "двох" Кореї, "двох" В'єтнамів. Утворилося і "два" Китаї (КНР і Тайвань). Одні й ті самі нації, але тепер уже в різних країнах, почали одночасно будувати різні системи - комуністичну і ринкову (капіталістичну).

Окрім цих подій, які знаменували завершення другого періоду новітнього етапу формування політичної карти світу, сталися розпад колоніальної системи та утворення великої кількості незалежних держав у Африці, Азії, Океанії, Латинській Америці.

Третій період розпочався з 90-х років XX ст. й ознаменувався крахом комуністичної системи. Спочатку в одну державу об'єдналися Федеративна Республіка Німеччини (ФРН) і Німецька Демократична Республіка (НДР). Потім розпалися соціалістичні країни - СРСР (1991), Югославія (1991-1992) і Чехословаччина (1993). На місці СРСР утворилось 15 держав, у тому числі Україна (24 серпня 1991 р.), Югославії - 5, Чехословаччини - 2. Внаслідок цього докорінно змінилися політичні карти Європи та Азії. У 1993 р. в Африці здобула незалежність Еритрея, яка відокремилася від Ефіопії. Наприкінці 1994 р. Республіка Палау (в Океанії) вийшла з Мікронезії і звільнилася від опіки США. Таким чином у 90-х роках XX ст. виникло понад 20 нових країн. Їх було прийнято до ООН і вони почали провадити власну внутрішню і зовнішню політику.

Об'єднання Німеччини та Ємену, розпад СРСР, Югославії та Чехословаччини яскраво підтверджують існування в XIX -XX ст. тенденції до утворення національних держав, започаткованої з 1581 р. постановою у Європі незалежних Нідерландів. Єдиним винятком є утворення 1993 р., шляхом відокремлення від Ефіопії, Еритреї. Внаслідок виникнення цієї держави тримільйонний народ тиграї з дуже давньою культурою опинився поділений між двома державами - Еритреєю та Ефіопією. Еритрея виникла не на національній, а на історико-географічній основі. Ця країна з

1890 р. до 1941 р. не входила до складу Ефіопії, а була колонією Італії.

У 1997 р. Гонконг, до того колонія Великої Британії, перейшов під суверенітет Китаю і став його спеціальним адміністративним районом - Сянган. У 1999 р. володіння Португалії Макао також перейшло під суверенітет Китаю і стало його спеціальним адміністративним районом - Аоминь.

Новим міжнародним політичним явищем сучасності стало утворення держав, не визнаних світовим співтовариством. Такі держави є незаконними за всіма нормами міжнародного права, однак реально (фактично) вони існують, реалізують власну внутрішню і зовнішню політику, створюючи при цьому, як правило, багато проблем для світового співтовариства як осередки гострих конфліктів, серйозних політичних і воєнних потрясінь, постійного тиску на політичну ситуацію в світі і його окремих регіонах. Так, 1983 р. була проголошена Турецька Республіка Північного Кіпру, яка у світі визнана лише Туреччиною. Але найбільше таких країн виникло на теренах колишнього СРСР. До них належать Республіка Ічкерія в Росії, Абхазія і Південна Осетія в Грузії, Нагірно-Карабах-ська - в Азербайджані, Придністровська Республіка - в Молдові.

Країни планети поділяють на групи (класифікують) за різними ознаками.

За *величиною території* і чисельністю населення, виділяють великі держави (Китай, Індія, США), середні (Франція, Україна, Туреччина) і *малі* (Бельгія, Еквадор, Ліван). Можна також виокремити групу карликових країн (Ватикан, Монако, Андорра, Ліхтенштейн).

За *національним складом населення* можна виділити однонаціональні держави (Швеція, Японія, Польща) і багатонаціональні (Росія, Індія, США). Можна також виокремити континентальні й островні держави тощо.

Тип країни - це сформований комплекс властивих їй умов, ресурсів і особливостей розвитку, які визначають її роль і місце у світовому співтоваристві на певному етапі всесвітньо-історичного процесу. Сукупність ознак будь-якої країни, з одного боку, робить її схожою на інші країни, а з іншого - вирізняє її серед інших.

Типологія країн має не лише загальнонаукове чи навчальне, а й практичне значення. Так, ООН здійснює типологію країн з метою надання фінансової, гуманітарної, освітньої та іншої допомоги державам, визначеним як найменш розвинені. У наш час за цією класифікацією допомога надається близько 40 країнам світу.

За рівнем соціально-економічного розвитку усі держави об'єднуються у три групи: *високорозвинені країни, середньорозвинені та країни, що розвиваються.*

До *високорозвинених* країн Міжнародний валютний фонд включає всі країни Західної Європи, а за її межами - США і Канаду, Австралію і Нову Зеландію, Японію, Південну Корею, Сінгапур, Тайвань та Ізраїль. Організація Об'єднаних

Націй до цього списку додає Південно-Африканську Республіку. Всього до економічно високорозвинених країн належать близько 30 держав.

Високорозвинені держави теж не є абсолютно однорідними. Перший підтип (підгрупу) формують держави так званої "Великої сімки": США, Канада, Японія, Німеччина, Велика Британія, Франція та Італія. Вони є визнаними економічними лідерами сучасного світу. Загалом на ці країни припадає майже половина ВВП нашої планети.

Другу підгрупу формують малі високорозвинені країни Європи й Азії. Переважно невеликі за площею і населенням, але за виробництвом продукції на душу населення, рівнем життя своїх громадян вони не поступаються країнам першої підгрупи, а іноді й випереджають їх. Для них також характерна велика частка експортної продукції. Сировину і паливо для потреб економіки ці країни отримують переважно з-за кордону. Специфічною ознакою їх економіки є також значна, а іноді й переважаюча частка галузей, пов'язаних з міжнародною сферою послуг - торгівля, банківська справа, інфраструктурне транспортне обслуговування, міжнародний туризм тощо. До таких країн належать Австрія, Швейцарія, Швеція, Норвегія, Бельгія, Нідерланди, Південна Корея, Тайвань, Ізраїль та ін.

Група *середньорозвинених* країн значно менш однорідна, ніж група високорозвинених. Коливання показника ВВП на душу населення тут доволі значне. Серед них розрізняють країни з економічним розвитком дещо вищим за середній і країни, які мають соціально-економічний рівень нижчий за середній.

До першого підтипу країн цієї групи належать Греція, Бразилія, Аргентина, Уругвай, Мексика, Угорщина, Чехія, Чилі та деякі інші. Ці держави швидко та стабільно розвиваються, поступово наближаючись до групи високорозвинених країн. Причина їхньої відносної відсталості у розвитку продуктивних сил пов'язана з тим, що впродовж багатьох років їх розвиток гальмувався військовими диктатурами, тоталітарними комуністичними адміністративно-командними режимами, політичною та економічною залежністю від інших держав. Багато з цих держав мають значні природні і трудові ресурси, які теж активно залучаються в національний господарський комплекс.

Другий підтип формують країни з нижчим за середній рівнем розвитку економіки. Ці країни на сучасному етапі розвитку, на відміну від попередніх, характеризуються внутрішньою політичною нестабільністю. У них є впливові сили, які гальмують перебудову суспільства на прогресивніше, поширена корупція, всім керують злочинні олігархічні клани. Це стосується не лише деяких з колишніх соціалістичних країн, а й тих, де значну роль відіграє тіньовий капітал, мафіозні структури, внутрішній ринок належить іноземним компаніям тощо. Наприклад, це такі країни, як Білорусь, Росія, Болгарія, Україна, Молдова, Латвія, Литва, Колумбія, Парагвай, Індонезія, Філіппіни, Туніс, Марокко.

Політична карта Європи може змінитися в майбутньому, і в нинішній час вона зазнає значних змін, особливо територіальна цілісність України. На жаль, перерозподіл загарбницького типу з боку сусідньої країни є основним чинником ризику змін не лише в нашій країні, але й для інших країн Європи. Дуже великі відсотки еміграційних процесів, що в цілому теж можуть слугувати чинником подальших територіальних змін. Сучасна політична ситуація країн Європи не є стабільною, а тому говорити про відсутність змін – має недостатньо підстав.

Кожен крок взаємодії європейських країн відносно одна одної та нашої країни матиме наслідки для подальшої політичної карти Європи. Воєнний час є фактором відсутності рівноваги в економічних, територіальних, політичних справах країн. Разом з вищеперечисленими передумовами до змін політичної карти ми спостерігаємо значний рівень підняття економічного значення України відносно інших країн Європи. Україна має всі шанси на отримання статусу членства у Європейському союзі та бере участь надважливих вирішеннях питань з НАТО. НАТО — військовий союз, членами якого є країни Європи, а також США і Канада. НАТО створювалася як організація для згуртування західноєвропейських країн під командуванням США проти СРСР і його союзників. Основою організації є договір про колективну оборону в разі нападу на одну з держав-членів.

Європейський Союз (скорочена назва — ЄС) — наднаціональне об'єднання 28 держав Європи. У рамках ЄС курується безліч програм, діє єдиний ринок, куди входять митний союз, валютний союз (єдина європейська валюта — євро, прийнята як основна на території 19 з 28 членів Євросоюзу), загальна політика в галузі сільського господарства та рибальства. Європейський союз також вживає заходи з координації дій країн-членів в області політики. Існують тенденції до координації дій у сфері оборони та загальної зовнішньої політики. Союз поступово еволюціонує з економічної організації до наднаціональної.

Це слугує гарною перспективою на покращення політичної ситуації в країнах Європи. Не завадили б деякі реформи стосовно основних організацій Європи. Як демонструють практичні завдання – не всі європейські організації виконують власні обов'язки згідно правил організацій.